

tertia. **Q**uia pietas est accusator fratri uerbum: quod accusabat illos in conspectu domini die ac nocte. Accusatio dyaboli nichil est aliud: nisi ad malum per apertio. Tunc est accusat: quod dignos accusatio reddat: uero loquendo exterius. sed odiendo interius. Sed ab hac accusatio ille liber apparet: qui in se accusat studet. quod ab aduersario suo accusari posse cognoscat. Angeli itaque gaudentes de nostra reuocatio: letantur de casu dyaboli. Unde in die natiuitate dicebat. Gloria in excelsis deo. **Q**uod est mirum. si homines fratres uocant: dum uerbum ipsum dominum hoc facit. Surgens autem a mortuis dicit matrem. Vade dicit fratribus meis. Neque est iam indignatur homines habet fratres: qui dominum habet hominem fratrem. In die autem et nocte: uel continuo tempore intelligit: uel prospere uel aduersa. In die et nocte dyabolus accusat: quod alios in prospectantibus extollit: atque alios aduersitatibus frangit: et hoc in conspectu dei quod ubique est. in parte illud. Celi et terra ego impleo. **E**t ipsi uicerunt illum: id est sancti qui in terra sunt: et in celo bellum contra draconem faciunt hoc est in societate electorum. **P**ropit sanguinem agni: cuius uidelicet passionem imitantur mortificantes se cum uiciis et concupiscentiis. **E**t propter uerbum testimonij sui quod rectitudine fidei custodiunt. **E**t non dilexerunt animam

sua usque ad mortem. quod ante elegerunt mori in hac uita. ut post modum regnarent cum christo. quod hic uiuere temporaliter. et postmodum eternaliter perire. Usque ad mortem se posuerunt: ne animas suas uenerunt amarent. **H**inc paulus dicit. **E**go non solum est alligatus. sed et mori paratus sum pro christo: nec facio animam meam preciosiore quam me. **E**t dominus. **Q**ui amat animam suam: perdet eam. **I**mitantur autem dominum suum: quod sunt pro sua re deprecatione non peccasse in se. **P**ropterea letantur celi: id est omnes creature. **M**ultum autem innumerantur: quod innumerabilem exercitum assignant. **E**st qui habitatis in eis: id est omnes sancti. qui in congregatione sanctorum morantur. **V**el certe habitatores celorum. angelos intelligere possumus. quibus concordat in domino conuenit gratulari: dum et homines ad illorum consortium redeunt. et angeli redintegratum numerum suum. istis receptis aspicunt. **U**bi non est aliud quod exponi debeat: nisi ut hac manere letitia. hic liber debeat sine accipiat. **E**xpliat liber tertius. **I**napert liber quartus. **S**equitur. **D**e terrene et maris: quod descendit ad uos dyabolus. habet uiam magnam. **T**erra autem et mare unum idem significat. sicut daniel apte demonstrat. **Q**uoniam dixisset se uidisse quatuor uentos pugnantes in magno mari. ad



ient. Et quatuor bestie ascende-  
runt de terra: hoc ipsum signifi-  
cat per terram quod et per mare.  
id est hunc mundum in quo miseri  
fluctuant. qui semper terra pe-  
tunt. Ita ergo et hic terra et  
mare reproborum significat cor-  
da. quibus est ve. id est eterna dap-  
natio vel perditio. ad quos ver-  
sus inimicus expulsus ab e-  
lectis descendit: non quo in eis  
ante non esset. sed quod expulsus non  
a suis. amplius in suis duram  
cepit. Qui recte terra et mare  
nuncupantur. quod dum semper terra pe-  
tunt. superbie fluctibus tumidi et  
viciose illecebris amantissimi in-  
veniuntur. Talibus itaque ne immetur.  
id est eterna dampnatio: per deiectum  
a fidelibus dyabolus. cum ira mag-  
na sentit adversus illos: et tan-  
to itaque hoc agit feruere. pro  
viciose sibi sentit adesse penam.  
Unde subdit. **C**onvens. quod mo-  
dum tempus habet. Modum  
quippe tempus. pater intelligit  
vita: de qua apostolus dicit. filii  
novissima hora est. Et si con-  
temperet omne tempus ab exordio mun-  
di usque ad finem seculi: et in tunc  
comparatum. brevissimum est. Quia  
ergo dyabolus in primo se scit  
esse dampnatum: ad exerceunda ma-  
licia sua. angustum ei videtur  
hoc tempus. quod libet pluribus mo-  
mentis spaciis preteletur. Consi-  
derat quippe quod iuxta sit. ut li-  
centiam nequissime libertatis a-  
mittat: et pro brevitate tem-  
poris angustat. tanto multa-  
plitate scelis expandit. **H**ic

ante eius ruinam. et tunc adven-  
tum redemptoris facta: et nunc us-  
que fieri debemus credere. **H**abet  
autem dyabolus terram. non solum contra  
eos qui per terram et mare signi-  
ficantur: sed etiam contra eos qui in  
celo habitant. a quibus victus ar-  
ditur et cluditur. **N**am et per ipsos  
sentit versutus adversus ipsos.  
**E**t postquam vidit draco quod  
periclitus est de celo. hoc est de cor-  
poribus electorum. in terram. id est in  
reproborum corda. **P**secaum est mu-  
lierem que peperit masculum. **S**an-  
ctam designat per celum: sicut et  
per mulierem. **A**ppellatur autem  
mulier non propter molliam animi:  
sed quod cotidie spirituales deo filios  
gignit non cessat. **I**psa etiam est  
sponsa. anulo fidei in baptismo  
subarrata: de qua paulus dicit.  
**R**espondi et vos vni vno vir-  
ginitatem exhibere christo. **E**t ali-  
bi. **R**esponsavit sibi christus et  
ecclesia non habentem maculam aut  
rugarum. **E**t in sequentibus huius-  
modi verbis dicitur. **V**eni ostenda  
tibi sponsam agni. **I**psa est etiam  
uxor in perfectione operum et morum  
constituta: quod sua predicatio et  
doctrina. multos filios dei ge-  
nerat. **U**nde et ipse dominus dicit.  
**S**i quis fecerit voluntatem patris  
mei: ipse meus frater et  
mater est. **C**redendo ergo spon-  
sa. operibus inherendo uxori: vo-  
cabatur predicando. mater efficitur  
christi. **T**onens autem patrem christum:  
quod aens officio predicationis  
membra eius que nos sumus ad fi-  
dem et operationem informat.

Postquam itaque vidit draco. pro-  
 iectus est de celo. marinesque popu-  
 lorum aduentum filii dei. de quo dicitur  
 ait. videbam sathana sicut ful-  
 gur de celo cadentem: et persecutus  
 est mulierem. que peperit masculu-  
 lum id est forte populum. sicut fuerunt  
 sancti martires. qui ante po-  
 tuerunt mori. sed a fide dei se-  
 pari. Persecutus est quippe haec  
 mulierem in ipsa adolescentia.  
 quando interfecit abel: sed haec  
 post aduentum filii dei. acris  
 persecutus aggressus est. et ad ar-  
 gumetum persecutionis. callidius  
 semetipsum convertit: alios pro  
 membra sua crucifigens ut pe-  
 trum. alios lapidibus obuiens  
 ut stephanum. alios igne consu-  
 mes ut laudem. alios quoque  
 serpentibus tradidit. unguibus  
 lamiauit. in mare proiecit.  
 et per via instrumenta similia  
 tunc coegit. Et haec quidem  
 sunt ligna: sed vehementius  
 contra eam erigetur. quando dabo  
 natum hominem ingredietur. et pug-  
 nabit tormens. et falsis mila-  
 culorum signis: ita ut in errore  
 deducatur. si fieri potest etiam elat.  
 Quorum tanto robustior tunc  
 erit constantia: quanto immemor  
 persecutorum seueritas. Et date  
 sunt mulierem due ale magne a-  
 quile: ut volaret in desertum in  
 locum suum. In duabus aliis mu-  
 lierem datis. duo intelliguntur tes-  
 tamenta. et duo caritatis precep-  
 ta. in quibus totaliter pendet et  
 propheta: sive etiam actua et con-  
 templatiua vita. Quibus precep-

tis effecta est aquila. petens pro  
 mentis contemplatione celestia:  
 iuxta illud apostoli. Non conuersa-  
 tio in celis est. Sic et dicitur. Da-  
 te sunt mulierem due ale magne:  
 trans dicitur. Hoc donum ipsa  
 mulier meruit: ut aquila mag-  
 na efficeretur. Desertus autem locus:  
 corda sanctorum intelliguntur. remota  
 a terrenis desideriis. Quibus  
 est a semetipsis inordinatos de-  
 sideriorum motus eiunt. et sic se-  
 metipsos desertum quietis effia-  
 ut. ut habeant locum quo fugere  
 possint: quod dum nulli alium inu-  
 di diligunt. sed solummodo eterna  
 patriam appetunt. magna mentis  
 tranquillitate proficiunt. In qua  
 solitudinis locum tenet quo fugiat  
 ad deum. qui in secreto mentis a  
 rebus inuenit. cui psalmista  
 dicit. Esto mihi in deum protectorem:  
 et in locum refugii ut saluum me  
 facias. Duabus ergo aliis muli-  
 erem utens. draconis persecutione  
 euadit: quod sancta ecclesia diuini testame-  
 totum cognoscere. sive duobus precep-  
 tis caritatis fulta. et ad celestia  
 suspensa. occultas inimicorum in-  
 sidias praevincere. et a partibus persecu-  
 tiones novit contempnere. remouens  
 se ab omnibus terrenarum rerum tu-  
 multibus. et in secreto mentis domino  
 vacans. **Ubi aliter per tempora**  
 et tempora. et dimidit temporibus  
 a facie serpentis. id est per omne  
 tempus istius vite. a domino prodi-  
 catione usque ad finem seculi: illo  
 vero pane qui de celo descendit.  
**Ipsa est fugientibus persecutorum se-**  
**luta via. ipse ad solitudinem**

pueritibus locis: ipse in eadem so-  
litudine esurientibus abis. De hoc  
tempore sans supradicti est. Nam per  
predicatio Christi tribus annis et dimi-  
dio perdurabit. et tribus annis et  
dimidio terminabit: recte per hoc  
spacium. omne tempus patris vite  
intelligitur. in quo sub eadem doctri-  
na eterna moratur. In huius mu-  
licis figura. olim propheta ista he-  
licia colupna nubis precedebat  
per diem. et colupna ignis per noc-  
tem. In nube quippe blandimentum  
amoris: in igne autem terror  
exprimitur timoris. Per has  
quippe duas colupnas: duo sig-  
nificantur testamenta. Per nubem  
in die novum significat testamen-  
tum: in quo non vindicta per-  
tinetur. sed misericordia lenitas ostensa  
est. Unde est. Nemo te condempnat  
ut mulier. Per ignem vero  
noctem. vetus testamentum intelli-  
gitur: quod supplicium peccatoribus  
minuat. Unde est. Si quis hoc  
vel illud fecerit. morte moriatur.  
Fugiens autem propheta pharaonem.  
qui est draco magnus. cubas in  
medio fluminum suorum. velut  
mulier fugit draconem. pervenit  
in desertum: in quo deum protectorem  
repperit. et manna celesti pastus  
est. et per suspensum serpentem  
evadit. dominum videlicet Iesum Christum  
salvatum est: qui veneno peccati ca-  
ruit. quod et si apparuit in simi-  
litudine carnis peccati. tamen peccatum  
non fecit. nec invidiosus est dolus  
in ore eius. Potest autem deserti  
noctem illa regio designari. quia a  
postata angelus deseruit: et

homo in quo certum refugium lo-  
cum invenit eterna. que vixit per  
seculum ubi abundanter reperit.  
que hic dum affligit iustitiam est  
sunt. In aliis autem mulieribus:  
ipsa suspensio intelligitur contra  
placationis. Solet autem hoc primum  
esse scripturae donum: ut quo magis  
pressus angustatur in terra. eo  
amplius contemplationis penna  
elevetur ad summa. Hic paulus  
dicit. Quando infirmior: tunc  
fortior sum. Et misit serpens  
ex ore suo post mulierem aquam  
tamquam flumen. In scriptura sacra  
sepe aquarum impetus signifi-  
cat persecutionem. Unde psalmista.  
Cum irascetur furor eorum  
in nos: forsitan aqua absorbitur  
set nos. Per os vero antiqui  
serpentis. suasio illius intelligitur:  
quod reprobi instigantur. ut  
contra eternam seminat. Post mu-  
licem ergo in desertum volentem.  
serpens ex ore suo flumen emi-  
sit: quod marie post adventum filii  
dei. et postquam eterna celestia pe-  
cator. infidelium multitudinem de-  
abolit in scriptura necesse commovet:  
sicut nerone. dominum autem et  
ceteros. Et ea facit talia a  
flumine. id est ut in corpore suo.  
hoc est in societate reproborum  
posset ea tradere. sed non va-  
luit: quod si moriuntur martires  
corpore. tamen post mortem car-  
nis neque dicunt. torrem per-  
transiit anima nostra: quod dum perse-  
cutores trahunt eos in corpus suum  
non valuerunt: funditus dele-

conati sunt. **E**t adiuuit terra mulierem. Tercia in saeculo loquor. humana natura significat. Unde primo homini dicitur in e. Tercia est: et tertia ibi. Tercia itaque in hoc loco. caro nostra redemptoris intelligitur: qui cum in forma dei esset. forma serui accepit. De hac terra psalmista ait. Benedixisti domine terram tuam. Hec terra mulierem adiuuit: quae ipse primum omnes fluctus humane persecutionis protulit et demerit. **E**t aperuit terra os suum. et absorbit flumen. quod misit draco de ore suo: quae tempore passionis habundantia vite suae mortis principem deglutit. et resurgens a mortuis. mundantes fluctus absorbit potentia diuitans: quae ad hoc mortuus est. ut et uiuorum et mortuorum duceret. Unde apostolus. Dedit illi deus nomen quod est super omne nomen: ut in nomine ihesu omne genua flectat. **E**t unde ipse fluctus persecutionum superauit: unde etiam ne uina possit adiuuit. Ac si dixerit suis fidelibus. Nolite timere mortem. nolite timere fluctus humanarum subire persecutionum: sed confidite quod ego uici mundum. Principem quoque mundi debellauit. Fluctus vite mortalis resurgendo calcant: quae quoniam ego persecutiones eius bibi. bibensque superauit. nobisque spem resurgendi dedit: ideoque sicut ego me humiliam. et per humilitatem ad victoriam

ueni. ita et nos humilitate sequamur. ut merito postmodum regnare possimus: quoniam dyabolus nichil amplius preualebit in corpore. nisi quod preualuit in capite. **E**t uita est draco in muliere. id est contra sanctam ecclesiam: quae sicut dixi mulier appellatur: quae spirituales filios generat. **E**t abiit facere bellum cum reliquis qui erant ex semine eius. Fecit quidem draco plura cum hijs qui fuerunt ante dominum aduentum boni. sicut fuit abraham. ysaac. et iacob. et multi alij: sed amplius post aduentum filij dei cepit ferre cum reliquis qui erant de semine eius. id est cum apostolis et martiribus. quos per membra sua crucifigit. ustulauit. igni tradidit. et uarijs tormentis cruciauit. Bene quippe mulieris uerbum intelligitur predicationis: quo renascentur homines. et filij efficiuntur. **E**t contra dyabolus apostolus ferit aduersus ecclesiam membra: pro a per creditibus diuino munere roborans victus est. Hinc est quod expulsus ab homine: cum septem alijs nequioribus redire deservit. **Q**ui autem tradidit mandata dei: quibus sanctet in lege precepit: non omnes non furtum facies. et cetera huiusmodi similia. **E**t habent testimonium in ihesu: id est fide illius retinet corde. et ornant ope. Cum huiusmodi quippe dyabolus maximum habet conflictum: iuxta illud apostoli. **D**es qui pie uolunt uiuere in christo: persecutionem patiuntur. Sustinet quidem et reprobi mala. sed non aduersus eos dyabolus torquet

bellū: q̄ nequaquā fieri potest.  
inst̄ int̄ duas p̄tes contrā.  
Ad cū dicit̄ p̄mū qui custo  
diūt mandata dñi. et deinde  
infertur. et fide ih̄u: sic vi  
dent̄ uerba her̄ sonare. q̄ cū  
fide bona opa possit̄ eē: cū  
prius sit̄ crede. ac sic eandē  
fide opibz post̄ fulare. Sed  
sciendū. q̄ ideo mādata pri  
us ponit̄: q̄ caritas q̄ ī mā  
datis constat. maior ē om̄i  
bz uirtutibz. licet fides via  
sit ad deū. Unde apl̄us. Quā  
manēt̄ fides. spes. caritas. tri  
a her̄: maior autē harū ē ca  
ritas. Quare maior ē. Quia  
cetera trāsibūt: caritas p̄ma  
uehit̄ ī elās. Et stetit sup̄  
harenā māis. Notandū au  
tē. q̄ idē draco nō sup̄ petra  
sed sup̄ harenā stetit̄ dicit̄.  
Cūctis eī liquet. q̄ serpens  
ī petra uestigiū habē nō ua  
let: ī harenā uero. que p̄ loca  
tenget̄. signa sui corporis ce  
linquit̄. In petra nō stat  
draco: q̄ ī cordibz scōrū que  
voluptates nulle emolluit.  
locū dyabolus nullū inuenit.  
Et nō ī harena gressū figit̄:  
q̄ mētes q̄ humor carnalis  
concupiscentie emollit̄. Ita  
bitat̄. Hinc a dño iob dicit̄.  
Sub umbra dormit̄. ī secreto  
calami. in locis humectibz:  
id ē in lubricis et uoluptuosis  
cordibz requiescat. Quē ergo  
dñs ī locis humectibz dormire  
phibet: hinc iohānes sup̄ harenā  
stare affirmat. **Co!!!**

**S** vidi de maē. hoc ē de  
multitudine reprobōrū. uel  
de p̄fida p̄fida iudeorū. bes  
nā ascendēt. id ē auaripm̄.  
Vbi ē in sacro eloquio singu  
larit̄ bestia p̄dit̄: ip̄e malig  
norū spū p̄nceps p̄ illam  
designat̄. Unde ē. Bestia  
agri scindet̄ eos. Et p̄fidas.  
Mala bestia nō p̄transibit  
p̄ eā. Vbi ues pluālit̄ uel un  
uersa demonū portenta. uel  
bestiales hoīm motus expunū  
t̄. Unde ē. Cēs bestie agri  
ludēt̄ ibi. Et apl̄us. Si scidū  
hoīm ad bestias pugnam eph  
si. Et cretēs semp̄ mēdaces  
male bestie. Hinc itaq̄ scidū  
bestia que ascendit de maē. dy  
bolū significat̄: qui ascendit  
de cordibz reprobōrū ut apl̄us  
semar. solutus p̄ ip̄m p̄dū  
hoīm. qui nascetur de plebe  
iudaya. iuxta illud. Fiat da  
coluber in uia et cetera. usque  
cadat̄ ascensor eiq̄ retro. et ī signat̄  
illo etiā om̄e corpus eiq̄. **Ha**  
bentē capita septē. et cornua  
decē: et sup̄ cornua eiq̄ decē dy  
ademata. Per septē at̄ capi  
ta. cēs reges intelligūt̄ illi  
subdit̄: per decē cornua. oīa  
regna. Multas ā p̄tates hui  
seculi habebit̄ sibi subditas:  
quibz et honore dabit̄ et mūdi  
regna. dño p̄mittēte. Unde  
in cornibz eiq̄. hoc decē sūt  
dyademata: q̄ decē cornua  
id ē oīa regna terrena illi sub  
dita. Septē ā capita uel cor  
nua: nō numerō sed signifi

none vniuersitatis inuenimus.  
**E**t sup capita eius nome  
 scriptu blasphemie: qz max  
 ime potentatq istius seculi  
 blasphemat deu. et uerbo et  
 ope. Blasphemabit aute  
 ipe deu et tabernaculu et  
 nome eius: sicut i sequentibz  
 inuenimz. Facient eia q sut  
 membra eius: qz ei placere  
 cupiunt. De hac blasphemiu  
 a apls dicit. Qui aduer  
 sabit et extolletur sup omne  
 qd dicit deus. aut qd colit  
 ita ut sedeat i templo dei.  
 tamq sit deus. Et membra  
 eius adorabunt eum: qz honore  
 diuini illi dabunt. Et qz in  
 bestia no solumo caput. sed  
 omne quoqz eius signat corpz.  
 subdit. **E**t bestia qua vi  
 di similibz eat pardo: et pe  
 des eius sicut ursi. et os eius  
 sicut os leonis. Pardo bes  
 tia e seussima. atqz ipacien  
 tissima: et vaietate cutis dis  
 color. Ursus quoqz rapacis  
 sumus e. primum pedibz coac  
 cat et conuuluit. et sic oia  
 deuorat. Leo uero terrore su  
 o rugitu omnibz bestiis imit  
 tit: et cu sit forissimz besti  
 aru. atqz ad nullius pauent  
 occurru: tamen insidiando  
 pda sibi prapit. Tales sut  
 utiqz heretici. pagani. et ceteri  
 qui ad corpus aut xpi ptinet.  
 In vaietate siquide pardi.  
 diuersitas uacouu ostendit.  
 q illi creditu e: uel eia mul  
 titudo diuiciaru. quibz ille

suos ornabit subiectos. uel cite  
 oim ypoartaru atqz oim re  
 pbozu fite actiones. q bona  
 que faciunt. cupiunt semp vi  
 dei. ut laude ab hoibz accipi  
 at. Unde cont dms fidelibz  
 dicit. Orantes nolite multu  
 loqui: sicut ypoarte faciunt.  
 Et cu deosina faas. noli  
 tuba canere ante te. sicut ypoar  
 te faciunt: sed nesciat sinist  
 tua. quid faciat dextera tua.  
 Iusti quoqz opa sua ostende  
 iubent: sed ad hoc. ut no ipi  
 per ea. sed pat celestis glori  
 ficet. In verso at. pias expri  
 mit seculais. Unde bene i  
 libro regu legimz. q cu reuer  
 tetur helyseus i bethel: pueri  
 illudetes reperunt dicere. Asce  
 de calue. ascende calue. Male  
 dixit ergo eis i noie dmi: et egit  
 si duo versi de salu. deuoraue  
 runt ex eis qdraginta duos pu  
 eros. Helyseus Thor loco sig  
 nificat dnm ihu: qui cu reuer  
 tetur ad patrem per passionem  
 mortis. clamauerunt ei pueri  
 isulantes. id e uidei pueri sa  
 pientes atqz dicentes. Nach qui  
 destruit templu dei: et in triduo  
 illud reedificat. Si filius dei e:  
 descendat nunc de caute. et credi  
 mus ei. Sed ipius dmi sanguie  
 vindictam expetente: exierunt  
 duo versi titus et vespasianus  
 principes gentiu. cu multitu  
 dine exercituu. post qdragesi  
 mu secundu annu dnuce passio  
 nis. ipamqz iudayia gente pe  
 merunt. Sicut ergo ibi p versu

no

potestas terrena exprimitur in  
et hic. Tales quippe sunt in cor  
pore antyphi et qui pedibus scilicet  
potencie conculcat pauperes  
debiles. et orphanos. ceteros  
que dei seruos. Leo quoque ut dicitur  
in 9. prius sit fortissimus bestia  
rum. et ad nullius pauca occur  
sit: tamen insidias tendit cum per  
da sibi propriis. Cuius etiam rugini  
tu. oes bestie pauca dicitur. et  
ideo non timet per leonem antyphi  
intelligitur. que quosdam terroibus  
decipit. quosdam autem fraude. Un  
de psalmista. Sub lingua eius  
labor et dolor: sedet in insidiis  
cum diuinis in oculis. De quo  
rursus per eundem dicitur. Sicut leo  
in cubili suo. Recte et antiquus  
aduersarius contra elios in certamine  
positus leo appellatur. que per vim  
que sentire permittit. et fraude sa  
liet et virtute. Virtute per  
potentiam secularem. fraude per  
signa miraculorum. ut eos enim  
qui aperte iniqui sunt peribat.  
secularem potentiam ostentat: ut  
uos etiam iustos fallat. signis  
scitatem simulat. Illis et sua  
det elationem magnitudinis: istos  
decipit ostensione scitatis. **C**  
Et dedit illi draco virtutem suam:  
et potentiam magnam. Sicut in christo  
plenitudo diuinitatis requiescit:  
ita in illo plenitudo nequi  
tie. Et sicut christus per virtutem  
verbi omnia sua facit opera: ita  
et ille perditus. per dyaboli po  
testatem. qui in eo habitabit.  
opera sua facit. Draco itaque.  
id est dyaboli dedit illi potentiam

sua et virtutem: ut miracula fa  
ceret et signa laudat: et potentiam  
magnam dedit illi. per quam  
eleuatur super gentes et regna.  
Contra bonos desemet. nec est  
vlla difficultas pagendi ma  
lum: que is enim inhabitabit. qui  
per se omne malum aduenit.  
**C** Et vidi unum de capitibus  
suis qui occisus est in morte. Dix  
imus superius: que per septem ca  
pita. oes reges illi subdiuine  
signatur. Per unum autem caput.  
quod hic singulariter tamquam occisus  
se vidisse dicit iohannes: ipsum  
principem malorum intelligere de  
bemus. Unde recte dicitur. tam  
quam occisus eum vidisse in morte:  
que videlicet ipse simulabit se  
occisus. et post mortem resur  
rexisset. Unde subiungitur. **C** Et  
plaga mortis eius curata est.  
Tanta quippe temeritas est in  
illo damnato homine: ut ad delu  
dendos animos puulorum. imita  
tione vel capitis christi. occisus  
se dicat et resurrexisset post  
mortem. Ideoque ne forte ueritas  
sed illusio putetur. idcirco neque  
quam affirmatio dicitur. et unum de  
capitibus suis occisus in morte.  
et plaga mortis curata est: sed  
permittit quod adhibuit saluet si  
militudinis: ut per hoc sicut  
dictum est. aperte ostendat non esse  
illud ueritatis persecutione sed uel  
simili fraude. quam illa pericula  
non semper pro aduerbio similitudinis.  
sed aliquando etiam per affirmati  
one ueritatis in scriptura ponatur.  
Unde est. Et vidimus gloriam eius:



gloria qm unigeniti a patre. **C**  
 Et admunta e uniuersa ter  
 ra post bestia. Nulli dubiu:  
 qm per terra terreni itelliga  
 t. Qui admirat post bestia  
 a. estimates ea resurrexisse  
 a mortuis: et face ea miracu  
 la in virtute diuitatis. **C** Et  
 adorauerunt draconem. id e dya  
 bolu: q dedit p fite bestie.  
 ut facer miracula potenta  
 e. **C** Et adorauerunt bestia. id  
 e xpm antypm: diceres. qd  
 similis bestie. ut se ostentat re  
 surrexisse a mortuis. Et qd  
 potest pugnare cu ea: ut vo  
 lutari ei resistere possit. Id e  
 nullu. Hic ia apte demonstra  
 tur. quid sit admirari uniuersa  
 tra post bestia: id e rypbos  
 et terrena sapientes. In eo  
 itaqz draconem adorauerunt: q  
 bestia illa videlicet antypm.  
 no solu diuinitis et potestatibz.  
 uen etia elcoru signis et vir  
 tibus fultu. xpm ee putauerunt.  
 Forsitan ei cotempneda eet:  
 si solunio potentia seculai.  
 et no virtutibz fulta eet.  
 Hursu despicienda eet forma  
 sis: si solis virtutibz simula  
 tis. et no etia seculai potentia  
 a vsa fuisset. At cu signis et  
 potentia videat suffulta: qd  
 no solu rypboru. uer etia  
 elcoru no trepidet. Vnde  
 et adorates dicit. Quis si  
 milis bestie. Et veru dicit  
 ista. q hanc bestia adorant: q  
 neq i seculai potentia. neq  
 i miraculoru fraude. i retro

actis tempoibz similis ei appa  
 ruit. **C** Et datus e ei os loquens  
 magna et blasphemias. Dui  
 no et iusto dei iudicio. ad illu  
 dedos aios reproboru. pmuta  
 t antypm magna loqui: ~~mag~~  
 magna utiqz. non q bona. sed  
 q maudita et terribilia. Et  
 blasphemias loquet: q dicit  
 se deum ee. et pro illo se adora  
 ri faciet. Datus e at et illi a  
 deo ut hoc faceret: id e pmissu  
 su e illi. Tale quippe e hoc:  
 quale et illud. induatu cor  
 phanomus. **C** Et data e illi po  
 testas. face mesibz qdragun  
 ta duobz. In tribz ams et di  
 midio. qdragunta duo menses  
 sut: atqz idarco specialit in  
 hys mesibz. vltimu tempus  
 et psecutio significat antypm:  
 genealit at omie tempus hui  
 seculi. a dui pdicatioe usqz ad  
 fine seculi. sicut et sup p dies  
 mille duccetos sexaginta. Na  
 ergo p qdragunta duos menses.  
 omie tempus quo dyabolus cont  
 etiam pugnauit. siue etia quo  
 apte solutus. acius pugnabit  
 itelligit: videndu e i xpm  
 numei natura. qre no eos vm  
 cat. Costat a hic numerus  
 ex denario: qternario et binari  
 o. Quatuor ergo referunt ad  
 qtuor libros ewangely. siue  
 qtuor virtutes pncipales: de  
 narius ad decalogu legis. bi  
 narius ad duo dilaois pcep  
 ta. Idarco itaqz siue in omi  
 tempoe pntis vite. siue etia  
 sub antypo isupabiles existit:

q̄. q̄tuor libris ewangelij sicut  
q̄tuorq; p̄ncipalib; virtuti  
b; roborati. decalogū legib; o  
pere cōplent. et duo dilātionis  
p̄cepta custodiūt: diligentes  
dñm deū ex toto corde suo. et  
p̄ximū sicut seipm. Nā et  
q̄d' om̄e tempus hui; vite de  
signet̄ per quadragēsimū  
secūdu numerū: hinc patet.  
q̄ filij isrl' q̄dragesima et se  
cūda māsiōne. ingressi sunt  
terā remissionis. Notandū  
quippe ē om̄ib; q̄ per ip̄m  
iter isrl'ina ppli. p̄ns vita  
significet̄. in q̄ p̄grinū su  
m; et ad p̄nā tendim; reles  
re. Et aperuit os suū i blas  
phemias ad deū: blasphema  
re nomē ip̄us. Ip̄e q̄ nūc  
aperit ora rebornū ad blasphe  
mādū deū uel dei seruos.  
ip̄e nūc aperiet os corpalit.  
cū in illo dāpnato hoīe habi  
tāe repelit. Tale ē et hoc. q̄le  
et illud q̄d' i ewāgelio de re  
deptōe nō licet p̄ contriū  
dicat̄. q̄ aperiens os suū  
dorebat eos. Ac si dicet̄. Qui  
dudū aperueat ora p̄phetarū:  
i p̄nāa carnis appareb; os suū  
aperuit. Sed agnus ad doct̄  
nā: bestia aperit os suū ad blas  
phemias. Vel ete q̄ nūc p̄  
mēbra sua in ety fidelis ppli.  
apte nō p̄sumēb; blasphema  
re: os suū obstruit. psalmus  
ta dicente. Obstructū ē os lo  
quēcū migitat̄. In futuro  
os aperire dicit̄. quādo p̄ ip̄m  
hoīem dāpnatū. seculari po

tencia cont̄ deū et etiā e  
leuatq;. publice ausus fuerit  
blasphemaē nomē eiq; illud  
scilicet. de quo paul; dicit.  
Et q̄d' et deus illū exaltauit  
et cetera: usq; dñs ih̄s xp̄s  
in glōia ē dei p̄ns. Blasphe  
mabit hoc nomē. q̄ dicit ip̄m  
nō ēē xp̄m sed potius antixp̄m.  
se at̄ xp̄m ēē fatebit̄. nec iam  
simile deo: sed sicut dicit aplū.  
extollet̄ et eleuabit̄ sup̄ om̄e. q̄  
dicit̄ deus aut q̄d' colit̄. ideoq;  
i illo deterior om̄ib; blasphemū  
a tuēt̄. Et tabernaculū eius  
subaudit̄ blasphemabit. id ē  
ip̄am carnē redēptōis n̄r. in  
qua habitat om̄s plenitudo dñi  
tam; dicens nō her̄ ita se ha  
bē. sed signū fuisse. et p̄ demo  
nū potestate tanta agē potu  
isse: se at̄ cōfitebit̄. uere ēē fili  
ū dei et filiū hoīs. ita ut sedeat  
i throno dei tamq; sit deus. Et  
q̄ diuinitatē in se habitāe dicit̄:  
idcirco etiā adorari se faciet. C  
Et eos qui i celo habitāt. id ē in  
ecclā. siue nūc. siue etiā quiā  
p̄cesserūt blasphemabit. dicit̄  
oēs hos m̄stros fuisse antixp̄m.  
et pseudo p̄phetas et aplōs ab  
ip̄o deceptos: affirmāb; autē se  
nullū xp̄ianū fuisse. sed oēs an  
tixp̄os extirpasse. Et datū ē illi.  
id ē p̄missū ē illi a deo iusto iu  
dicio facē bellū cū sanctis: et uī  
cē illos. facē bellū aduersus sār  
tos: q̄ pugnabit aduers; eos.  
et m̄ncib; et tormētis. et quos  
nō poterit inclinaē ad suā fidē.  
uincet. id ē occidet eos: nō tamē

116  
 aias illorum decipiet. Sed for  
 tassis queit aliquis: cur deus  
 omnipotens ita sanctos suos per  
 mittet affligi. Quibus breuiter  
 respondendum est: quod filij sunt et  
 paterna hereditate donandi. atque  
 a deo dilecti. Unde scriptum est.  
 Flagellat deus omnem filium quem  
 recipit. Nam si ipse deus perse  
 cutioem sustinuit. ut ad gloriam  
 perveniret. qui est omnino sine pec  
 cato: quanto magis sancti iusto iudi  
 cio affliguntur. ut hereditatem cele  
 stis patrie consequantur. Quilicet  
 sancti sunt: tamen non sunt si  
 ne peccato. Et contra reprobi adu  
 sus eos seunt. iugiter mala o  
 pant. tamen minime corriguntur.  
 sed in iudicio isti quibus nunc in  
 detur iratus. vincunt illum pla  
 catum. reprobi autem experientur  
 iratum: et ira que nunc misericordie  
 cordis a sanctis inchoat. in  
 reprobis sine misericordia conquestet.  
 Hinc petrus dicit. Tempus  
 est. ut incipiat iudicium de domo  
 dei. Possimus sanctos eos intel  
 ligere qui nunc simulata in con  
 spatu hominum videntur habere san  
 ctitatem. Quos vincet: quod supra  
 in domibus aut tornicibus a fide  
 recedat. quam nunc fide tenent.  
**C** Et data est ei potestas in om  
 ni tribu et lingua et gente.  
 In tribu et populo accipimus  
 iudeos: quod ille populus in tribubus  
 erat distinctus. In lingua et  
 gente: omnes nationes non solum  
 in iudeis. sed etiam in omnibus  
 gentibus erunt sancti. adversum quos  
 potestate accipiet. ut eos in

terficiat: et temporaliter contra eos  
 prevaleat. Illi etiam erunt et in  
 iudeis et in gentibus. qui victi  
 succubent. Unde et subditur. **C**  
**E**t adorabunt eum. id est antichristum.  
 et in illo dyabolum. omnes qui in  
 habitant terra. id est qui terrenis  
 desideriis inserviunt. quorum nomina  
 non sunt scripta in libro vite ag  
 ni. sed potius in terra. iuxta  
 illud iheremie. Recedentes a te  
 in terra scribebuntur. Quis vero sit  
 agnus: iohannes manifestat dicens.  
 Ecce agnus dei: ecce qui tollit  
 peccata mundi. Quis est autem liber  
 vite agni. in quo iustorum nomina  
 numerentur assignari: nisi ius que  
 dam divina. que ante mundi con  
 stitucionem. ad vitam eternam sanctos  
 predestinavit futuros. Qui  
 videlicet liber predestinationis.  
 sicut supra et veritate electos tenet  
 assumptos: ita nequaquam vlla ra  
 tione reprobos admittit scribe  
 dos. Qui occisus est ab origine  
 mundi. Occisus est autem iste ag  
 nus ab origine mundi. non in se  
 sed in suis visceribus: sicut in abel  
 et multis alijs: quod sicut in suis  
 pascat: ita in suis occidit. Un  
 de est. Saule saule: quid me per  
 sequeris. Vel certe in predesti  
 natione occisus est quod ante omnia  
 secula decrevit deus patris consi  
 lio et spiritu sancto. ut in fine tem  
 porum veniret et occideret. ut sua  
 morte vitam mortem redimeret:  
 vel in ipso agno quem abel obtu  
 lit. aut certe ut verius dicitur.  
 ipse abel innocens a fratre peremp  
 tus eum prefigurabat. **S**i quis

habet aures subaudit<sup>2</sup> cordis:  
audiat idē intelligat spūaliter  
qd̄ dicit<sup>2</sup>. **Q**uoniam sicut hec  
pericula ponit<sup>2</sup>. sive t̄ ewange  
lio. sive in hac apocalypsi: ea  
que p̄cedūt aut que sequūt<sup>2</sup>.  
spūaliter intelligūt<sup>2</sup>. **Q**ui  
in captiuitate duret: t̄ capti  
uitate uadet. **H**ec uerba si  
cut p̄uenit ad omne corpus an  
tixpi. ita et ad ipm̄ p̄ncipē  
malozū antixpm̄. q̄ duobz mo  
dis captiuabit hoīes: p̄mū  
uidebit a fide xpi eos sepans  
mēte. deinde ab eternozū son  
etate fidelit̄: q̄ qui ei obaudi  
erūt. p̄petuo captiuitatis exili  
o dāpnabūt<sup>2</sup>. **I**ta et ille p̄  
us captiuabit<sup>2</sup> in aīa. dū dya  
bolo tradet<sup>2</sup> ad possidendū: de  
inde dāpnabit<sup>2</sup> in inferno  
captiuitate p̄petua. **E**t qui  
t̄ gladio occidit: oportet eū  
gladio occidi. **E**t hoc siliter  
duobz modis t̄ accipiendū.  
**P**rimū eī gladio male p̄sua  
sionis interficiet hoīes t̄ aīa:  
deinde quos sic nō poterit su  
perare. interficiet gladio mar  
turali: q̄i quibz etiā helyam  
et enoch gladio ipō trucidā  
bit. **D**e hoc gladio spūali  
psalmista libeari se optabat.  
dicens ad deū. **D**e gladio ma  
ligno eripe me. **I**ta et ille oc  
cidet<sup>2</sup> gladio sentētie diuine.  
iuxta illud. **Q**uē dñs ihūs t̄  
terficiet spū oris sui. **A**c si di  
cēt martiribz. **N**olite timere.  
nolite expauesce. nolite pusil  
lāmes existerē. sed estote fortes

cont<sup>2</sup> robustos: q̄ et hoc qd̄  
patmū cito trāset. et h̄a qui  
bz patmū. sive tarditā v̄ndit  
tā recipiet: id ē dyabolz ei q̄  
dāpnatq̄ hō. seu oīs multitudo  
reprobōz. qui vniū unq̄ sunt.  
**H**ec ē paciēcia: id ē idcirco vir  
tutē paciēcie. etiā int̄ aduer  
sa sancti custodiūt. q̄ triūpha  
turos se post paululū sūt: dāp  
natozq̄ eo qui sibi ad temp̄ p̄  
ualucat. ipi in p̄petuo lerabūt  
t̄. **E**t fides scōzū subaudit<sup>2</sup>  
hic est: q̄ p̄ certo iuste imple  
bit<sup>2</sup> et eozū remuneratio. et im  
piorū dāpnatio. **E**t vidi ali  
ā bestia ascendere de t̄ra. **D**u  
or bestia. antixpūs ipē saliet  
malozū caput: sequēs vero.  
corpus illi q̄ intelligit<sup>2</sup> maxime  
qui eū p̄dicaturi sūt. **Q**ui de  
terra ascendē dicit<sup>2</sup>: q̄ de ter  
renis cōmodis et diuitiis q̄s  
possidebūt. in supbia deuabūt  
t̄. **D**e terra quippe ascendē ē  
p̄ terrenis rebus t̄ supbia erigi.  
**E**t habebat cornua duo silla  
agni. **A**gnus xpus ē: de quo  
iohānes dicit. **E**cce agnus dei.  
**D**uo ei q̄ cornua sūt innocētia  
et vita pura: doctrina et mira  
cula. **I**ta duo cornua simula  
būt se habē m̄str̄ antixpi. in  
nocētia saliet et vita pura.  
doctrina et miracula: qm̄ qd̄ xpus  
et ei q̄ m̄str̄ habet in veritate.  
isti habebūt simulate. **E**t  
loquebat<sup>2</sup> sicut draco: id ē si  
cuti olim dyabolz per serpen  
tē mala p̄suaione locutus est  
mulieri. per quā decepit virū.

ita et isti sua pua doctrina  
 oēs quoscuq; possunt seducunt  
 et a fide xpi sepant: et cū sint  
 seussimi dracones. virus ne  
 quie suis auditoib; infunde  
 tes. agnos se eē stimulat. ut  
 agnos decipe valeat: assumūt  
 agni facē. ut draconis possit  
 exerte opacionē. **C**Et p̄tate  
 p̄nois bestie oēm faciebat in  
 consp̄ū ei; q; sicut antyp̄us  
 vi et fraude. blandimētis et  
 doctus. t̄rolb; et tomētis  
 decipit. ita et oēs m̄stri eius.  
**Q**uid ē autē qd̄ dicit ī con  
 sp̄ū ei;? **R**ūquid ei p̄dicato  
 res antyp̄i semp̄ ī ei; p̄nag  
 manē poterūt? **N**on. **Q**u  
 poaus distaret p̄ vniuersas  
 mūdi p̄tes p̄dicando: sed vbi  
 ai; sint. ita ea facē studebūt  
 que illi sūt plaata. q̄i semp̄  
 ab eo videat. et ī ei; cōsp̄ū  
 consistat. **I**urantū quippe  
 illū honorabūt: ut qd̄q; actu  
 ri sūt. corā ip̄o se agē dicāt.  
 tamq̄ nichil eū latere possit.  
**S**icut ei sancti q; uigiter eius  
 volūtate custodiūt: ī consp̄ū  
 dei se manē fatent. iuxta il  
 lud. **Q**uūt dñs ī cui; cōsp̄ū  
 sto. **E**t apl̄s. **S**icut ex deo  
 corā deo in xpo loquim: ita  
 et illi in om̄e qd̄ locuti sūt  
 et acturi. caput suū sibi p̄po  
 nēt. q̄i ī consp̄ū ei; p̄tate  
 sup̄ pl̄m exerteat. **E**t fecit  
 terram. id ē trena corp̄alioi  
 nū. **E**t thabitates in terra.  
 id ē ai;as ī corp̄oib; quēstētes:  
 et oēm suā sollicitudinē inter

renis reb; ponētes. **A**dozac  
 bestia p̄nā id ē anti xpm: de  
 quo sup̄ dicit. **V**idi de mai  
 ascendere bestia: habentē capi  
 ta septē et cerē. **C**ui ai;am ē  
 plaga mortis: id ē qui se fin  
 git resurrexisse a mortuis. sicut  
 iam sup̄ dictū ē. **O**ēs ei qui  
 eū receptū sūt. vtiq; p̄stra  
 ti et corp̄e et ai;ā illū adora  
 būt: et in ip̄o dāpnato hoīe.  
 adorabūt dyabolū in eo habi  
 tante. **Q**uo in loco. ḡuissima  
 nis seductionū ostendit: que et  
 ai;as et corp̄a misēabilē man  
 cipat. **Q**ui ei vi cadit non  
 seductus: solo corp̄e captua  
 tus ē. **Q**ui autē seducit: et  
 mēte et corp̄e captuat. **E**t  
 fecit signa magna: q; nō solū  
 uerbis. sed etiā falsis miraculis  
 multos seducet. **I**ta ut ignē  
 faceret de celo ī consp̄ū ho  
 minū descendē. **D**e hoc dñs  
 ī ewāgelio dicit. **C**onsurget  
 pseudo xpi et pseudo p̄phete.  
 et dabūt signa et p̄digia: ita  
 ut ī errore inducāt: si fieri p̄t  
 etiā elā. **I**nt̄ que etiā signa  
 et miracula hoc erit maximū:  
 q; ignē faceret descendē de celo.  
**L**egimus in uetel testamēto. qd̄  
 dyabolū iusto dei iudicio et p̄  
 missū descendē fecit ignē de  
 celo sup̄ pecora beati iob: qui  
 tactas oues puerosq; cōsup̄  
 sit. **Q**uid ergo mirū: si fac  
 turus ē p̄ antyp̄m. qd̄ iā fecit  
 p̄ semetip̄m. **T**amē nō faciet  
 hoc ī sua potētia. sed dei p̄  
 missione: ut h; qui ei sūt

creduntur. iusto dei iudicio de  
cipiantur. **Alit.** Legimus in acti  
bus apostolorum. quod die pentecostes.  
spiritus sanctus in ignis visione des  
cendit super apostolos: quo repleti  
ceperunt loqui varijs linguis  
magnalia dei. **Qui etiam eis**  
quos baptizabant. demum spiritum  
sanctum dabat. ut scilicet omnibus  
linguis loqueretur. sicut legimus  
fecisse petrum et alios. **Vnde et**  
symon allata pecunia dixit.  
**Date michi hanc potestatem: ut au**  
cumq; imposuero manum accipiat  
spiritum sanctum. ut possit loqui omni  
bus linguis. **De celo itaq; id est**  
de scriptis faciebatur descendere ig  
nis. hoc est spiritum sanctum: de quo dominus  
dicit. **Ignis veni mitte in ter**  
ram: id est super eos qui ante fue  
rant timentes. sed tunc renouabantur  
per gratiam spiritus sancti. **Vnde et ipse**  
dominus in signum ardentium specialiter  
hoc dixit futurum. **Signa in**  
quit eos qui crediderint. heretice se  
quetur. **In nomine meo demonia**  
eiacent: linguis loquentur nouis.  
**Ita ergo heretice bestia igne facit**  
et descendere de celo: quod predicato  
res antichristi. falsa imitatio  
per impositionem manuum. dante suis  
sequacibus spiritum sanctum se fingent.  
**Et hinc vehementior erit persecutio.**  
quo illud spiritus sancti donum.  
bestia uel habeat uel dante putabitur.  
quo etiam sua dominus emine  
voluit super omnia regna mundi.  
**Na cum multa videantur nobis**  
cum heretice communia habeat: hoc spe  
cialiter donum. sola se gloriatur ha  
bere etiam. **Sed illi forsitan agent**

quibusdam prestigijs: ut illi qui  
bus manus imposuerint. loqui  
tur linguis multarum gentium.  
**Et hoc in conspectu gentium car**  
naliter sapientium. **Heretice et vo**  
cantur. qui non diuina sed huma  
na sapiunt: quod per hanc simu  
lationem. non oculos spiritualium.  
sed carnalium ludificat perbantur.  
**Alit.** Legimus in veteri testa  
mento. quod ad vocem helye descen  
dit ignis de celo: et consumpsit  
duos quinquagenarios cum suis quin  
quaginta. **Sermo itaq; helye ig**  
nis fuit: et ipsi exstiterunt  
contra se ipsum ignem. irrisorie cla  
mado. **Homo dei descende.**  
rex vocat te. **Ignis ergo in**  
telligit feruorem et zelum quo ac  
tendunt sancti. **Helyas saluat**  
et enoch. et ceteri predicatores.  
aduersus eos quos viderunt  
recede a fide: et zelo feruoris  
suscensum. condempnabit eos  
suo anathemate. **Ipse itaq; bestia**  
igne faciet descendere  
de celo: quod ipsi reprobis peruersi a  
gendo. agredietur se flammis  
zeli in celestes animos electorum  
ut eos condempnet. **Et hoc est**  
quod etiam super dictum est: quod si quis  
eos voluerit nocere. ignis erit  
de ore eorum. et deuorabit mi  
nimos illorum. **Et seducet in**  
habitantes terram propter signa que  
data sunt illi facere in conspectu  
bestie. dicentes habitabimus  
in terra. ut faciant ymaginem  
bestie. que habet plagam gladii  
et virum. **Per terram ut sepe dic**  
tum est. terreni intelliguntur: qui

idcirco seducta poterunt a ministris  
 antixpi. qm plus terrena qre  
 lesia diligunt. Imaginē bes  
 tie facient. hoc ē fidem illius  
 tenebūt. et simulacionē eius  
 imitabūt. Neq; ēi hoc puei  
 tur intelligere debem9. qd' fac  
 turū sint aliquā ymaginē qua  
 fecū ferant: sed ymaginē illius  
 facient. id ē fidē eius habebūt.  
 et simulacionē eius imitabū  
 t: tamq; sit uere filius dei. et  
 ueracit' resurrexerit a mortuis.  
 Habet autē plagam gladij  
 et uixit. secundū qd' supra dictū  
 ē: q' antixpius dicit se miser  
 tū. et resurrexisse a mortuis.  
 In conspiciū hui9 bestie multa  
 signa facient. quib9 seductē  
 tēta: q' ubiq; fuerit. ita ei9  
 uolūtate implebūt. et ea que  
 que illi placere cognoscūt fa  
 cient. quasi semp illi pntes  
 assistāt. **C** Et datū ē illi. ut  
 daret spm̄ imaginē bestie.  
 id ē ipis ministris antixpi datū  
 ē a deo. hoc ē pmissū. ut daret  
 spm̄ imaginē bestie. Imago  
 bestie. ipe hō dāpnat9 intelli  
 git. in quo dyabolus habita  
 bit. tū pdicatores falsi spm̄  
 dabūt. hoc ē plenitudine spūs  
 sancti. in eo requiescē dicent.  
 Quam9 ēi nob. Date honore  
 deo. Et rursus. Exaltabo te  
 deus meus rex. Quomō em̄  
 illi honore dare possum9: aut  
 quomō illū exaltāe ualenu9.  
 qui nō habet quo exaltetur.  
 Sed exaltam9 illū: quādo exel  
 sū pdicam9. Tali mō isti dabūt

sp̄m̄ imaginē bestie: pdicantes  
 eū plenū ēē diuinitate. Nā et so  
 tinus dicit. Ego xpo p̄ncipiū  
 ex maria tribuo: id ē inuiciā hoc  
 qd' ex maria inuiciū supserit. **C**  
 Et ut loquat' imago bestie:  
 datū ē illi subauditur. Nam  
 nō solū spm̄ sanctū in eo requi  
 escē dicent: sed etiā pdicabūt  
 illū loqui. id ē uentūā pdicē p  
 spm̄ p̄phete. In tantū quippe  
 signis et miraculis p̄ualebit:  
 ut a suis et spū scō plenus cre  
 dat'. et uentūā pdicē posse  
 estimet'. Dyabol9 ēi p ob eius  
 loquet'. et suis cultorib9 multa  
 fallacia dabit responsa: sicut  
 olim loquēdo p ora ydolorū. **C**  
 Et faciet ut quicūq; nō adora  
 uerit imaginē bestie occidat'.  
 id ē quicūq; nō audierit eos ut  
 colat antixpm̄ p deo. miseria  
 t' ab illis. et ab hui9 seculi p̄nci  
 apib9 qui eos sequēt'. sicut he  
 lyas et enoch. et multi alij. **C**  
 Et faciet oēs pusillos et mag  
 nos. diuites et paupes: libe  
 ros et seruos habē caracterem  
 in dextera manu et in frontib9  
 suis. Pusilli sūt r qui malū  
 qd' intelligūt et uolūt. p̄ficē  
 nō possunt. Magni sūt r q  
 secundū suū libitū opant' malū.  
 Diuites. terrenarū rerū pos  
 sessores. uel etiā supbi. Quo  
 cont' beati paupes spū diu  
 t'. Nā ille suos ministros mul  
 tis ditabit diuitib9: p quibus  
 in supbiā inuiciā eleuabūt'.  
 Paupes fide et bonis opēib9  
 intelligūt'. Quo cont' aplūs

diat de se et sibi similibus.  
Tamq̄ nichil habentes: et oīa  
possidentes. Ibei et serui sūt:  
alieni a iusticia et serui p̄o  
rū facti. Talibz quippe dicit  
ap̄lūs. Cū serui eētis p̄rā. li  
beri fuistis iusticie: id ē alieni  
fuistis a iusticia. **I**ij hoīes  
habēt caractere bestie. i dexte  
ra manu et in frontibz suis:  
et sūt enā nūc tam extra et  
clesiā q̄ intra. **E**rit enā  
sunt iudei: mē falsi xp̄iani.  
**Q**uid autē per dextera ma  
nū reproborū intelligit: m  
si opacio illorū? **E**t quid per  
frontē: nisi sedes fidei expa  
mit? **H**abent ergo caracte  
rē in dextera manu et in fron  
tibz suis: q̄ vbi debuerūt ha  
bē pura opa p̄ritutū et fidei  
ibi inueniūt macula cinis  
deturpati. **I**n manu habent  
iudei eius caractere: q̄ opa dy  
aboli faciūt. **I**n fronte: q̄ in  
eū credūt. et illū recepturi ex  
spectāt. iuxta illud. **E**go ve  
ni i noīe p̄is mei et non sus  
cepistis me: alius veniet in  
noīe suo. illū suscipiens. **S**i  
milit̄ habēt et illi. qui fidem  
verboteū habēt: sed opa fidei  
nō habēt. **P**roprie autē ad  
illud tempus p̄tinet: q̄ mā  
h̄ aperte illū sequēt̄ reproba  
fide. et reproba actione. **N**e  
quis possit vendē aut emere:  
nisi qui habuit caractere aut  
nomē bestie: aut numerū noīs  
eius. **N**egociū istud. sp̄ualit̄  
ē agendū. **D**ūs quippe comit

tens suis fidelibz tanta talen  
ta doctrine dicit. **N**egociamū  
dū venio. **E**t bene p̄diano.  
negocio cōpat̄. **S**ū et doc  
tores doctrinā p̄rogant: et  
fidē a pplis reponāt. **S**idem  
imp̄nunt: et corū p̄tinus vi  
tam sumūt. **T**empore itaqz  
antyp̄i. nemo talū id ē bono  
rū p̄dicatorū. poteit vendē  
aut emē. id ē nemo poteit  
p̄dicatē libē xp̄i: p̄ carceibus  
recludēt. **N**isqz interficiēt:  
nisi qui habuit caractere bes  
tie. id ē fidē illū tenuit. et no  
mē ei⁹ et numerū noīs de quo  
in sequētibz dicem⁹. **C**aracter  
at. et nomē bestie. et numerū  
noīs ei⁹. vnū sūt. **V**erū ista  
mercatio non cessabit i hys q̄  
electi fuerūt: qm̄ put valent.  
talentū diuini verbi erogāe  
aiabūt. **A**d has ē nūdinab il  
li negotiatores occurrēt ermy.  
helyas videlicet et enoch. qui  
intuitu mercedes eētis p̄clias  
ostendēt: ut nō solū xp̄iane  
fidei dedit. verū enā ipi eas  
concupiscāt. qui caractere bes  
tie videbāt̄ habē. dno de vno **cor**  
dicente. **H**elyas veniens:  
restituet vobis oīa. **H**ic est  
sapiencia. **Q**ui habet intel  
lān quo possit her intelligēdo  
penetare: cōputet numerū  
bestie. **O**bscuritate hui⁹ loa  
considerās beatus iohānes. i  
tentū voluit lectore facere:  
atqz idcirco eū p̄monuit. ut  
numerū bestie p̄spicet. **E**t  
q̄ purus hō erit antyp̄is.





conuenit. qd̄ ille seductor: iste  
vero dicitur genitū saluator.  
Sive ergo hoc. sive illo mō.  
sive in greca. sive latina. si  
ue in gothica lingua hic nu  
merus accipiat. uō iton  
grue ad anti xpi psonā refer  
t̄. Sed t̄ adhuc qd̄ de eodem  
numero subtili inuestigatione  
pensem: ut plura de eo offe  
retes. lectori plenius satisfac  
am. **D**icitur ergo. **N**ume  
rus eū eusdē. de. lx. vi. **S**e  
narius quippe numerus apud  
seculatē scienciā ideo pfectus  
ē: q̄ primus in numeris cō  
pletur p̄tibz suis. id ē septa  
sui parte. tertia et dimidia.  
que sūt unū et duo et tria:  
que in sumā ducta. sex faci  
ūt. **N**ec alius ante senariū  
numerus reperit̄: qui suis  
p̄tibz dū diuidit̄. tota eius  
sumā cōpleat̄. **Q**uāz dū a  
septa sui pte id ē ab uno ī de  
nariū. a terna autē in uicena  
riū surgit: q̄i q̄drantū denariū  
reddit. **S**ed ut solidet̄. rur  
sū a septa sui pte q̄ ī denariū  
surgit. ad centenariū puenit:  
sicut in suis p̄tibz multiplica  
to. septentos cōsumat. **S**ed  
q̄ cūcta hec p̄ sacre scripture  
celsitudinē p̄ficiendo misten  
dum: ibi senariū. ibi sexage  
nariū. ibi centenariū. vnde sic  
pfectus inuenim. **I**n scrip  
tura ē facta numerus senari  
us ideo pfectus ē: q̄ ī mūdi  
origine dñs ea q̄ primo die ce  
pit/ sexto die ope cōpleuit:

cū hoīem p̄t̄ que cūcta creauit  
ad imaginē suā fecit. **D**e  
narius numerus ī eo pfectus  
ē: q̄ lex in decē p̄ceptis cōclu  
dit. **O**is p̄ culpa non ā plus  
q̄ p̄ decē uerba cohibet̄: atq̄  
enarratē ueritate opatores in  
nee denario remunerabūtur.  
**S**exagenarius ī eo pfectus ē:  
q̄ oīa q̄ in sex diebz opant̄:  
eisdē decalogi mādatō cōclu  
dūt. atq̄ ewāgelico p̄testante  
eloquio: tria bona fructū sex  
gesimū reddit. **C**entenarius  
ī eo pfectus ē: q̄ dū decalogi  
mādata decies multiplicata cō  
p̄hendit. oīs opinionis sumā  
concludit. **N**isi ēi cōtenarius  
numerus p̄fectionē designa  
ret: nequaquā dñs ad discipu  
los dicit. **O**is qui reliquit  
domū. aut fratres. uel sorores.  
aut p̄rem. aut matrē. aut fi  
lios. aut filias. aut agros p̄t̄  
nomē meū: centuplum accipi  
et. et uitā etnā possidebit.  
**Q**uia uero sex diebz deus cū  
ta opa sua fecit. et sex sunt  
etates huius seculi: recte p̄ hūc  
numerū possim. intelligē  
omne tempus p̄nas uite. **Q**uā  
ergo hō ille filius p̄ditionis xpi  
se ēē fallacit̄ affirmabit. tam  
q̄ ipse sit conditor oīm que ī  
sex diebz p̄acta uoluit̄. sex  
a. et w. p̄ncipiū et finem.  
et deū saluet ante secula. et  
hoīem mēnet̄ in fine seculi:  
recte numerus bestie p̄ intel  
lectū cōputat. sexagesimus  
et sexagesimus septus oētempus

vite p̄ns comprehendēs: et  
dyabolice fraudis nequitia  
et finale seculi t̄m̄m̄ ostē  
dit: **Ca<sup>m</sup> q̄tū decimū**

**E**t vidi. et ecce agnus  
stabat sup̄ montē syon:  
et cū eo centū q̄draginta q̄  
tuor milia. habētes nomē  
ei⁹ id ē xp̄i. et nomē p̄ns  
ei⁹ id ē dei p̄ns scriptum  
in frontib⁹ suis. Syon q̄  
int̄p̄tatur speculario etiā ē:  
que bona futūra it̄essabiliter cō  
templatur. et que etiā mala  
sunt caueda denūciat. Mōs  
syon nichil ē aliud q̄ ip̄a sy  
on. id ē etiā: de q̄ psalmista  
dicit. Mater syon dicet hō.  
et cetera. Et alibi. Qui con  
fidit ī d̄no sicut mōs syon.  
Agnus at̄ xp̄us ē: de quo  
iohānes dicit. Ecce agnus  
dei. Agnus stabat sup̄ mon  
tem syon: q̄ ip̄e xp̄us p̄sident  
etiā sue. Sed in hoc loco si  
mus numerus ponit̄ p̄ in  
finito: id ē centū q̄draginta  
q̄tuor milia. p̄ innumēabili  
multitudinē electorū. Specia  
lit̄ uero hic numerus eos sig  
nificat qui virgines sunt. et  
mētē et corpore: q̄ multi sūt  
virgines corpore. nō tamen  
mētē. Nā et ip̄a verba qui  
b⁹ dicit̄ centū q̄draginta q̄  
tuor milia cū d̄no visā non  
carent mystero. Centenarius  
ā numerus in diuina scriptura  
sepe p̄fecty ostendit̄. Unde  
ē. Terra bona fecit fructum  
centuplū: qd̄ scilicet ad vici

nalē p̄tinē p̄bat̄ p̄fectionē.  
Rursusq̄. Homo quidā ha  
buit centū oues. Quo ī loco:  
sūma āgelorū et hōim intelli  
git̄. Centū q̄ppe oues deus oī  
potens habuit: q̄ āgelorū  
et hōim naturā ad se viden  
dū arauit. Et iterū. Qui se  
liqueit domū et frēs: et cetera.  
usq̄ centuplū accipiet. et vitā  
eternā possidebit. Quadrage  
narius quoq̄ numerus: ī mis  
terio ē consecraty. Unde et  
ip̄e d̄ns q̄draginta dieb⁹ iem  
nauit: sicut olim fecerat moy  
ses et helyas. Constat ē et q̄  
tūario et denario. Quatuor  
sacatus ē p̄p̄t̄ q̄tuor flumina  
parisi: siue p̄p̄t̄ q̄tuor libros  
ewangely. uel p̄p̄t̄ q̄tuor no  
uissimas mūdi partes. Siue  
etiā p̄p̄t̄ q̄tuor virtutes p̄nci  
pales. Denarius quoq̄ sille  
est consecraty: p̄p̄t̄ decē legis  
p̄cepta. Tūc decalogū legis  
p̄ficiat̄: cū q̄tuor libros ewā  
gely in fide et opatione custo  
dim⁹. Millenarius etiā sepe  
p̄ p̄fectionē rei de q̄ agit̄ ponit̄.  
Unde ē. Verbi qd̄ mandauit  
in mille generāones. Cū ē  
credendū sit qd̄ nequaq̄ usq̄ ad  
centū generāones mūdus ex  
tēdat̄: qd̄ aliud ī mille genera  
cionib⁹. nisi generācionū vni  
sitas designat̄. Unde et in  
hac apocalypsi sc̄i cū xp̄o mille  
ānis dicit̄ regnatura: id ē sem  
p̄. et oīa futūra tempora. In  
hoc itaq̄ numero ut dicit̄ ē sū  
ma eorū exprimit̄: q̄ virgines

sunt mēte et corpore. Ideoq̄  
considerandū ē: q̄ si tanta eo  
rū numerositas est qui virgi  
nitatē seruauerūt. ut iohan  
nes et paulus: multo plures  
erūt etiā et ceteri sancti. Quo  
in loco etiā hoc notandū qd̄  
hys sup̄ montē syon stare di  
cūt. cū ipsi sint mons syon.  
q̄ videlicet nisi quis etiā sup̄  
semetipm̄ ascendit: de bēstia  
nō triumphabit. In magna  
ē mētis celsitudie stare debet:  
q̄ cont̄ seculi principē certa  
mē inuenit. Inueniendū etiā  
qd̄ agnus hie stare p̄hibet:  
cū lucas de eo dicat. dñs ih̄s  
ascendit in celū et sedet a  
dextris dei. Vnde sciendū:  
q̄ sedē regnāns ē uel iudicā  
tis. stare uero laborāns uel in  
uāns. Quia ergo post deui  
tā mortē xp̄o resurgēt a mor  
tuis data ē potestas ī celo et  
in terra: uir etiā lucas sedē  
dicit. Hinc etiā et stepha  
nus in manu lapidāti po  
situs: ituenis ī celū dixit.  
Ecce video celos ap̄tos: et  
ih̄m stantē a dextris virtu  
tis dei. Stant quoq̄ cū illo  
electi: q̄ laborāt ī p̄nā uita  
et in certamine sūt constituti.  
**C**habētes nomē eius: et no  
mē p̄ns eius scriptū ī fronti  
bus suis. Non debem⁹ hoc  
carpali⁹ intelligē qd̄ scilicet  
habēat quedā putaciola fron  
tibus suis artiligata. in quibus  
sit nomē agni uel p̄ns eius  
scriptū: sed ī suis frontibus no

mē agni et p̄ns portant. quo  
rū fidē tenēt et opēbus ornat:  
et q̄ ī noīe p̄ns et filij sig  
nat⁹: et hoc signo crucis ab  
om̄ibus tuent⁹ aduersis. **E**t  
audiu uocē de celo tamq̄ uo  
cē aquarū multarū. et tamq̄  
uocē tonitruū magnū. Et uo  
cē quā audiu sicut cythare  
dorū. cytharizantiū ī cytha  
ris suis. Celū ē ip̄a ē etiā.  
Quā ob causā et illi qui cū  
agnō sedēt: ipsi sūt celū.  
Et q̄ multi per dñm m̄iam  
uirgines ex om̄ibus gentibus  
sunt colligedi: idcirco eorū  
uocē filis uocē aquarū multa  
rū dicit. Aque ē multe ut  
idem iohānes dicit. ppli mul  
ti sūt. Et q̄ etiā tales ad  
numerū iudicū p̄tinēt. qui  
p̄dicatores existunt. ut ip̄e  
scilicet iohānes et paulus  
q̄ dicit. uolo oēs ēē sicut me  
ip̄m: idcirco dicit. et tamq̄  
uocē tonitruū magnū. Ipsi  
quoq̄ sunt cytharēdit imi  
tates dñi sui passionē. Nā  
sicut sup̄ dictum ē. Cytha  
ra ē lignū: et sūt corde diu  
so modo tense. Lignū hoc:  
lignū ē dñice passionis uel  
crucis. Porro corde. deuota  
sūt s̄m̄ cordat qui imitan  
tes et recolētes eius passio  
nē mortificāt se cū uicijs et  
concupiscētijs. ad plentes  
ea que desūt passionibus xp̄i  
in corpore suo. **E**t cana  
bat quasi canticū nouū ante  
sedē: et ante q̄tuor aīalia

et seniores. **C**antici noui  
cantare ē: de corrupta mē  
tis et corporis integritate gau  
de. **S**ed cū ipi sunt sedes et  
quorū aīa et seniores: qd  
ē qd ante sedē et quorū aīa  
ha et seniores cantare dicū  
t. **Q**uia videlicet semp  
aī se cōsistūt: q nulla rerū  
mutabiliū varietate. a con  
templatiōe conditiōis animos  
reflectūt. **E**t nemo potest  
dicē cantici. id ē nemo po  
test gaudē de corrupta mē  
tis et corporis virginitate.  
nisi illa centū qdraginta q  
tuor milia x nō petrus salu  
cet. nō quilibet alius aplūs  
conubiū exptus. **N**ā et in  
ipō coniugio pām psalmis  
tā cōsident dicens. **E**cce ē  
in iniquitatibz conceptus  
sum: et in delictis pepeit  
me mat̄ mea. **D**icere tamē  
possim. qd vchit̄ affirma  
re nō audem. q nō oēs v  
gines. in illo beato regno  
cōiugatos pcedūt. sed hy  
spēnalit̄. qui et vita et mo  
ribz et coniūcto passionis.  
vginitate insup custodita.  
cōequat̄ martiribz cōiuga  
tis. **V**erbi grā. **S**i iohannes  
aplūs ī cruce fuisse lenatq  
ut petrus. si verū ē qd de pe  
tro dicit̄. id ē qd vporē habue  
rit. utqz pcellēt eū. q ille  
virgo. hic vero cēt nō virgo.  
**V**nde nec cantici illud dicē  
cū iohāne: nec agnū quocūqz  
ierit potest sequi. **Q**ui ep̄

ti sūt de terra. **Q**uo p̄cio q  
vng p̄cioso sanguine xpi  
cū amore sūt elenati a terra.  
et celibes effecti. **H**ij sunt  
qui cū muliebz nō sūt con  
iugati id ē nō sūt polluti  
aut maculati cū muliebz mē  
te et corpōe. **N**ichil ē pdest  
cē virgine corpore: si contige  
rit mēte corruptū quepiam  
cē. **V**irgines ēi sūt: ideoqz  
sequūt̄ agnū quocūqz ierit.  
id ē imitant̄ illū. **S**equi ēi  
xpm imitat̄ ē. **V**nde et ip̄e  
dicit. **Q**ui michi ministrat me  
sequat̄: id ē me imitetur.  
**S**equūt̄ isti xpm: q sicut ille  
virgo. ita et ista virginitatē  
custodiūt. **E**t q cū in p̄ci  
p̄ ceteris sequūt̄: in futuro fa  
miliaris adherēbit. **S**equē  
t̄ quoqz illū ceteri fideles. qui  
virginitatē corpōis amiserūt:  
nō quocūqz ille ierit. sed quo  
cūqz ipi poterūt. **Q**ue etiā  
multitudo scōrū: et si non  
potest dicē illud cantici. audie  
tamē potest. et condēctari tā  
excellenti dono. **H**ij empti  
sūt ex omibz. p̄miae deo et  
agnō. **S**icut em̄ ex multo grege  
optimq eligit̄ agnūs. et sicut  
ex multis fructibz eligūt̄  
p̄miae: ita et isti eligūt̄ ex  
multitudine elcōm. qui tamq  
p̄mias semetipōs offerētes.  
centesimū referūt fructū.  
**E**t in ore ipōrū nō ē inuētū  
mendaciū. **Q**uestio hic orit̄.  
quāē hoc dicat iohānes. cum  
psalmista dicit. oīs hō medax:

solus autē deus verax. **Q**uod  
ita soluitur: quod omnis homo in quantum  
in se est mendax est. in quantum autem  
verax est. ex deo est. Unde cum  
dominus interrogasset discipulos  
suos dicens. uos autem que me  
esse dicitis: respondit petrus.  
Tu es christus filius dei uiui. **E**t  
ille. Beatus es symon barpo-  
na. **E**ste homo in confessione  
filij dei verax: primo veraxissi-  
mus homo. **S**ed unde verax? Non  
a se. sed a deo patre qui in celis  
est. **C**um autem alibi dominus penam pas-  
sionis sue predicet: respondit  
petrus. Absit a te domine non mo-  
raris: ego moriar pro te. **E**ste  
homo mendax. **S**ed unde men-  
dax? **U**nde quod non sapis ea que  
dei sunt: sed que hominum. **E**rgo  
omnis homo quod se de se mendax: quod  
tamen de deo verax. **S**ed cum hec  
ad omnes sanctos pertineat: que  
de solis virginibus specialiter  
dicitur: in ore eorum non est inue-  
nitur mendacium. **S**ine dubio  
quod ad compassionem aliorum soli vir-  
gines dicuntur ueraces. **S**ed nec  
mirum si illi specialiter ueraces  
dicuntur: qui ueritati que christus  
est. uirginitate mentis et corpo-  
ris amplius inherere uidean-  
tur. **S**ine macula sunt. **E**t  
hoc sicut intelligendum: quod cum  
sunt etiam sancti sine macula.  
id est sine corruptione. ut pote-  
ram patris omnibus expurgati.  
ad compassionem dei mendaces  
sunt et maculati. **E**t uidi al-  
terum angelum uolantem per medium  
celum: habentem euangelium eter-

num. **U**num angelus ipse est  
agnus: de quo superior sermo  
habitus est. **E**st enim natus pa-  
terne uoluntatis. **A**lii autem  
angelus ordo predicatorum intel-  
ligitur. **D**icitur autem alii. non  
quo christus eiusque predicatorum  
unus non sunt: quod ipse est  
caput. electi membra: sed quod  
in narratione non unus. **N**am  
hoc est iste angelus: quod etiam  
sequens: id est ordo predicatorum.  
**S**ed quod unus succedit alteri:  
idcirco quibus post alium com-  
morat. **V**olat angelus per  
medium celi: id est sancti predi-  
catores iterum uolunt predi-  
cando christum per etiam. **V**olat  
per medium celum: quod mentis con-  
templatione celestia petit.  
non terrenis inherere. sed  
subiectos etiam populos ad celestia  
et uerbis et litteris inui-  
tant. **D**e his quippe uolantibus  
predicatoribus ysaias dicit.  
**Q**ui sicut isti qui ut nubes  
uolant: et quasi colube ad fenestras  
suas. **U**t nubes enim  
uolant: quod a terrenis deside-  
riis. penitus uirtutum subleua-  
ti. pluuunt uerbis. et chorus  
cantant miraculis. **A**d fenestras  
suas uelut colube sunt: quod per  
hoc quod exterius conspiciunt.  
nichil terrenum concupiscunt.  
sed gaudia eterna inquit contem-  
plantur. **I**pse quoque angelus  
euangelium eternum habere di-  
citur: quod uidelicet illud quod e-  
uangelium primitur. eterna-  
liter manebit. **P**er illud etiam

qd' nūciat: illud exprimit  
 qd' nūciat. **¶** Et ewangeli-  
 zaret sedentib9 sup terram:  
 et sup omnē gentem et tri-  
 bū et linguā et pplm dices  
 uoce magna. **¶** Hoc ē qd' dñs  
 ī ewangelio dicit. Oportet  
 pdicari ewangelium ī toto mū-  
 do: et tūc ueniet filius. **¶** Ci-  
 mite dñm: id ē habete reue-  
 reñā noīs eius. **¶** Et date illi  
 honorē. id ē adorare eū et subi-  
 are illi: qm̄ uenit hora iudicij  
 eius. ut reddat unicuiq9 se-  
 cūdm̄ opa sua. **¶** Et adorare  
 eū qui fecit celū et terrā:  
 mare et fontes aquarū. **¶** Ac  
 si diceret. Nolite adorare anti-  
 pp̄m. q' tātūmō ad tempus  
 pualet ī corpōib9 hoīm:  
 sed eū qui postq' occidit cor-  
 pus. habet potestātē uiam  
 mitte ī gehennā. **¶** Et noli-  
 te adorare eū. qui putatur  
 conditor cē creaturē spū se-  
 ductioīs replem̄: sed ponus  
 ip̄m de quo daniel dicit.  
**¶** Potestas eius. potestas et  
 ua que nō aufert: et reg-  
 nū eius qd' nō corrūpetur.  
**¶** Et aplūs. Propt' qd' et deus  
 illū exaltauit et donauit illi  
 nomē qd' ē sup omē nomē:  
 et cetera usq9 q' dñs nr̄ ih̄s  
 xp̄s ī glōria ē dei p̄r̄s. **¶** Il-  
 li inquit date honorē et nō  
 anti pp̄o: q' contrūus honori  
 ī caratē et noīe. ac tūmō  
 noīs ei9 cō cognoscat. **¶** In  
 celo autē terra et mar: oīs ar-  
 atūā ī tempore cōdita demō-

strant. **¶** Et angelus alius  
 secut9 ē eū dicens. **¶** Cecidit  
 cecidit babilon illa magna  
 ciuitas: que a uiuo ue formi-  
 tatioīs sue potant oēs gētes.  
**¶** In eo qd' iste angelus primū  
 affert: subsequens pdicatorū  
 ordo mutatur. **¶** Bene at an-  
 gelus angelū sequit: q' eadē  
 annūciat. **¶** Ille ē dicit. q' uenit  
 hora iudicij eius: hic autē dicit.  
 cecidit cecidit babilon. **¶** Noīe  
 autē babiloīs: cōfusio mūdane  
 cōuersatioīs intelligit. **¶** Que  
 quippe ciuitates sūt ī hoc mū-  
 do. id ē iherusalē que habet  
 regē xp̄m. et babilon q' habet  
 regē nabuchodonosor. id ē  
 dyabolū. **¶** Quaru vna cepit ab  
 abel: altera a cayn. **¶** Vna ē cor-  
 pus xp̄i: altera corpus dyaboli.  
**¶** Cū autē dicit sancti pdicato-  
 res. cecidit cecidit babilon: p̄-  
 teltū tempus ponit p̄ futūo.  
**¶** Cecidit uidelicet. p̄ eo qd' ca-  
 sua ē: uel cadet ī etnā stili-  
 cet dāpnationē: qua dyabo-  
 ly cū omib9 suis mēbris dāp-  
 nabit cū audierit. **¶** Ite ma-  
 ledicti ī ignē et nū: q' panis  
 ē dyabolo et āgelis eius.  
**¶** Qd' autē angelus. id ē pdi-  
 catorū ordo ruina p̄fide ciui-  
 tatis cōgeminādo denūciat:  
 p̄ cōfirmatiōē rei facit idip-  
 sū. **¶** Aut certe nūc simul cū  
 ip̄s reprobis omnē eorū glo-  
 riā periturā demonstrat sup-  
 ta illud. **¶** Peribit mūdus. et  
 concupiscētia eius. **¶** Ac si di-  
 cēt. **¶** Et secularis glōria: et

amatores eiusdem temporalis patri  
t' ceciderunt. Magna hec dicitur  
ciuitas. propter innumerablem  
reprobam multitudinem: et uel propter  
enormitatem uiciorum. Quia  
autem fornicationis intelliguntur omnia  
uia et peccata. quibus reprobi  
alios inquinant: et papue ante  
philosophi et principes huius  
seculi. omnes subiectos inebriant  
uino erroris. unde et se  
sunt ab eis auferunt: et ut relicto  
creatore. creaturam seruiant.  
Nā et fornicatio specialiter pro  
ydolatria ponitur. Unde est. **U**  
des omnes qui fornicantur abs te. hec  
babilon. id est conuersatio mun  
dana. a uino fornicationis sue  
potauit omnes gentes: quia uicio  
rum omnis summa. in temporalis glo  
rie ambitu retinetur. pro quibus  
omnibus quos uino erroris et  
peccatorum debentur punientur. **E**t  
tertius angelus secutus est eos:  
dicens uoce magna. Tres a  
ngeli hic ponuntur. propter fidem tri  
nitatis quam annuntiant: sed ta  
men ut dictum est. quod est primus  
hoc sunt sequentes. id est ordo pro  
dicatorum. Uoce magna: quia  
bestia se despicit et pro nichilo  
ducit. in libertate uocis ostendit.  
**E**t si quis adorauerit bes  
tiam. id est dyabolū. et ymagi  
nem eius. id est antitypū. et ac  
cepit caracterem in fronte sua.  
id est fidem illius in mente sua. aut  
in manu sua ut eius imitetur  
opera: et hic bibit de uino ire  
dei. mixto uero in calice ire  
ipsius. Videamus quid sunt

qui habent caracterem bestie  
in fronte et in manu: et qui  
solummodo in manu. Iudei ha  
bent in fronte et in manu: quia  
et in eum credunt. et inde eum  
recepturi sunt. iuxta illud.  
alius ueniet in nomine suo illum  
recipiens: et opera illius imi  
tantur. blasphemando christum et  
nequissimis deseruendo ope  
ribus. Falsi autem christiani habent  
eius caracterem in manu quod  
confitentur se nosse deum. factus  
autem negant. Quia ergo christum  
operibus denegant. et pallidubio  
antitypi sunt. ideoque caractere  
rem illius in manu portant.  
Idcirco dicitur et hic: quia uide  
licet sicut dampnabuntur falsi  
christiani qui operibus imitantur  
antitypū: quomodo et iudei  
qui illum sequuntur. fide et ope.  
**E**t dicitur autem uinum hoc est calix:  
id est uindicta et ira dei omnipotentis  
uentura super eos qui an  
titypū adorant. et imitantur.  
Nā et nos cum uinum in calice  
damus. non dicimus esse uinum.  
et calix. sed tantum aut uinum  
aut calix. Sed idcirco posuit  
uinum et calicem: ut ostenderet  
quod quod erat in calice cum uero  
mixtum ad compositionem meri  
turbidum erat. Merum quippe  
dicimus purum. Sunt enim in hoc  
calice simul mixte feres cum  
uino uero. id est puro. Per  
uinum itaque merum. uindicta  
diuini examinis intelligitur  
circa iustos qui flagellantur  
in patibulo: ut postmodum glori



ficerent? Per fetes autē: dāp  
natio peccatorū exprimitur. qui  
in extremo eximine dāpna  
būt? Nā vinū sup̄ ē. fetes  
autē in fundo latent: q̄ vi  
delicet sancti ī p̄nā puniūt  
t̄. et q̄i aptū cont̄ eos seuit  
diuini iudiciū. Reprobi autē  
in fine dāpnabūt. qui nūc  
sine flagello deserūt. Bibet  
reprobi qd̄ remāseit ī fundo.  
id ē fetes. et nō bibet electi:  
q̄ et reprobi post uolupta  
tis lasciuā. eternis cruciatu  
bus dāpnabūt. et electi post  
temporeā disciplinā ī pote  
riā regni erigent. Ideo q̄  
si quis adorauit an̄xipm̄  
aut ymaginē illiq̄ acceperit  
ī fronte aut ī manu sua: nō  
hic ad p̄ns flagella recipiet  
tamq̄ vino potatus. sed in  
futuro p̄henū vindiā plerte  
tur. tamq̄ feabz inebriatus.  
**E**t cruciabit igne et sul  
phure in consp̄iū scōrū. Cū  
sint in inferno tanta tamq̄  
innumēabilia tormēta. q̄ta  
nec dia nec estimāe possit:  
breuit̄ tamē in hys duobus  
oīa cōprehēdūt tormēta.  
Erit et ignis nō ad lucendū  
sed ad miserorū corpora con  
armādū. Erit quoq̄ ibiet  
sulphur qd̄ et fomētū p̄sta  
bit igni et fetore gignet in  
tolēbilē: ac per hoc ex igne  
fedor et ex fetore ignis par  
abit. cū vnū horū ad tor  
mentū miserorū satis suffi  
cē posset. aut ignis videlicet

aut fetor. Sulphur quippe ut  
diximus fetore: ignis habet  
ardore. Qui ē ad puerfa de  
sideria ex carnis fetore ardet:  
nūc maxime libidini deserui  
edo: dignū ē ut postmodū  
igne et sulphure perant: q̄te  
nus ex iusta pena discat. quid  
ex iusto desiderio faciūt. An  
gelorū autē vocabulo ī quorū  
consp̄iū cruciari dicūt: nō  
solū angelici sp̄s. uerū eadē  
electorū etiā exprimit. **E**t  
ideo fiet: ut dū impiorū cru  
ciatus iusta conspiciūt in dei  
laudibz aestāt. per cuius m̄iam  
euaserūt qd̄ miseri patiūt: q̄  
in se cepit bonū quo gratis  
remuneati sūt. et in illis aspi  
ciūt supplicū. qd̄ misericordit̄  
euaserunt: eritq̄ ut malorū  
tormētū. ad electorū p̄ficiat iac  
mētū. Subiūgit̄ at̄ **E**t an  
te consp̄iū agni. Non quo e  
ū ultra visuri sint. cū scriptū  
sit tollat̄ impius ne videat  
gloriā dei: sed tanto timore ter  
rebūt: ut videat̄ illis deus oī  
potens semp̄ eē p̄ns. eiq̄z vni  
dicte sue iram semp̄ inflige.  
Vnde iob dicit. Dimittē me  
ergo ut plangā paululū p̄nā  
mea. anteq̄ vadam ad terrā.  
vbi umbra mortis et sempit̄  
nus horror inhabitat. **E**t  
simus tormētorū eorū asten  
det ī sela scōrū. Magnus fu  
mus iudiciū ē maguarū flā  
marū: q̄ fūus sine nutrimē  
to liquorū corporeus tamē est  
ignis reproborū. ideoq̄ simū

eius sempiternū dicit in esse.  
**Q**uia ergo in igne reprobos  
sine fine ardere cōspicitur: id  
circo finem tormentorū in secula  
seculorū ascendē dicit. **Q**uo  
in loco error origenis apte  
destruitur: qui dixit post mil-  
le annos reprobos redire ad vitā.  
iustos autē reuersuros ad penā.  
Alioquin falsū ē quod veritas dicit.  
**I**eremy in supplicium eternū ius-  
ti autē ad vitā eternā. **Q**uo si  
quis vult querere cur pro tem-  
porali peccato sine tempore reprobi  
cruciantur: dicendū ē quod discruc-  
tus iudex veniens nō facta  
pensabit. sed volūtates. **N**ā  
reprobi si fieri posset semp in  
hac vita viuere cuperēt: ut ne-  
quaquam peccare desisterēt: et in  
deo nunquam carerēt supplicio. quod  
nunquam uoluerūt carere peccato. **E**t  
nullus est iniquus tinnus ul-  
trionis: qui nunquam uoluerūt ha-  
bere tinnum armis. **S**i enim ut illi  
auit finē dā sūt supplicia quō-  
dam reproborū: ergo quōdam  
finē dā sūt et gaudia iustorū.  
**I**ugiter hoc verū nō ē quod im-  
natus ē: neque illud verū ē quod  
pmissit. **A**t inquit. **I**deo et  
uā penā imnatus ē peccatoribus  
ut eos a perpetua peccatorū con-  
pesceret: quod creaturę sue eterna  
supplicia imnari debuit: non in-  
ferre. **Q**uibz citius responde-  
m. **S**i falsa imnatus ē ut ab  
iniusticia corrigēt: etiā falsa  
ē pollicitus. ut ad iusticiam  
puocaret. **N**ec habet requi-  
ere die ac nocte qui adorauerūt

bestiā et ymaginē eius et si  
quod accipit caracterē nōis eius.  
**I**n die et nocte cōtinuū tempus  
intelligit: siue etiā vicissim  
dies penarū. iuxta illud.  
**A**d calorem unum trāsibūt ab  
aquis unum. **V**nde ē. **E**rit  
tempus eorū in secula. **D**eser-  
ent autē miseri sine desertu semp  
quod est quod cruciantur: quod semper  
ad cruciā amēta repabitur: quod de-  
fecit. **I**tem id ē in pūta vita  
pauencia scōrū ē: qui dū con-  
siderāt que sūt scōrū gaudia  
et reproborū supplicia. pauen-  
ter oīa pferūt: ut in fine sal-  
uetur. **Q**ui custodiūt mada-  
ta dei id ē pcepta legalia. ut  
ē. diliges dūm deum tuū: et  
nō adūtreabis. non furtū fa-  
ces. et cetera huiusmodi. **E**t au-  
dium vocē de celo dicentē. **S**ar-  
be. **B**eati mortui: qui in dño  
moriūt. **H**ec uox tam ad  
ipm iohāne ptinet. quod ad oēs  
fideles: qui remunerationē  
sempiternā expectāt. **S**arbe  
in corde tuo et in cordibus  
auditorū tuorū: uel litteris cō-  
mēda. ut ad posteros ueniat.  
**B**eati mortui: qui in dño mo-  
riūt. **Q**ue sentētia dupliciter  
potest intelligi. **B**eati mor-  
tui seculo quod in dño moriūt:  
uiuētēs virtutibz. qui saluet  
pleni fide et ceteris bonis ope-  
ribz de hoc mūdo migraūt.  
**B**el beati mortui qui in dño  
moriūt: id ē qui imitantes  
caput suū nō timēt pro mor-  
tē subire temporale. ut in eternū

possunt vultū cū illo. Amodo id ē a p̄nā tempore iam dicit spūs. id ē tota trinitas que ē deus: ut requiescat a laboribz suis. **Q**d' superius dicit' beati mortui q' in dno moriūt' oībz electis cōgruit: qd' at' sequit' amodo iam dicit spūs ut requiescat a laboribz suis. specialit' p̄nēt ad platos qui diuiso mō laborat' in hoc qd' grege da cōmissū vident' habē. Ad quoru p̄sonā a dno specialit' dicit' tū ē. **E**xite serue bone et fideles: q' sup pauca fusti fideles. sup multa te constituā. **O**pa ē illozū sequit' illos id ē merces operū suozū sequit' illos: cum vnusq'qz te cepit secūdu suū laborem. **Q**uia ā post opus mētes sequit' opes: ipm opus elcōrū eos comitari dicit'. **U**bi at' finis anūciat' opes: ibi tandē huius libri sit finis.

**Incipit liber quintus.**

**E**quit'. **E**t vidi et ecce nubes candida: et supra nubē sedentē similem filio hoīs subaudit' vidi. **N**ubes candida caro et aīa hūi redēptōis iteligit': quā nō sustinuit manū la p̄nā. **D**e hac nube per p̄phetā dicit'. **E**cce dñs ascendet sup nubē leuē: et ingrediet' egiptū. **S**up nubē sp̄pe leuē

ascendit et in egiptū venit: quādo carnē nrē mortalitatis accepit. et in hoc mūdo natus apparuit. **S**up nubē vidi sedentē: q' xpūs diuinitatis potentia p̄sidet. etiā huānitati sue. **V**el certe p' nubē candidā etiā intelligit' fonte baptismans a p̄nā mūdāta. **P**er fidē ā xp̄i et baptismū illius mūdāt' ab omībz p̄nā: iuxta illud. **F**ide mūdās cordae orū. **H**inc nubē p̄sidet xpūs: suāq' sessione etiā uelut gallina pullos suos p̄tegit et gubernat. **Q**uare at' ipē nō iā simplicit' hō sed similis filio hoīs dicit' sup dictū ē: q' videlicet surgens a mortuis metasq' huānitatis trāscendēs iā nō moriūt'. mors illi ulc' nō dñabit'. **E**t nubes autē et sup nubē sedens vnū sūt: id ē caput et mēbra. **U**nde et cū dñs sup nubē sedet: ut q' ipā nubes cū dno sedet. **H**abentē ī capite suo coronā aureā: p' quā victoria xp̄i de dyabolo trāphauit. et etiā sue trāphū victorie cōtulit. **R**egni m' etiā superius qd' angelū habebat ī capite suo stellas duodecim. **U**bi p' angelū xpūs. per duodecī stellas. duodecī intelligit' apli. et per illos oīs ordo p̄dicatozū quo coronat' xpūs id ē ornat' et arcū datur: et ex quozū sonitate letabit' in capite id ē in mēte sua. **E**t in manu sua fal